

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBA

Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050
Tālr. 67226536, fakss 67212241
e-pasts: lps@lps.lv
www.lps.lv

Nod. maks. kods: LV40008020804
Nor. kods LV53UNLA0001001700906
AS "SEB banka"
kods UNLALV2X

Rīga

24.03.2015. Nr. 0320150900/A584

Uz 23.03.2015. Nr. 20-01/1650

Finanšu ministrijai

Par informatīvā ziņojuma projektu "Par Ministru kabineta 2014. gada 23. septembra sēdes protokola Nr. 50 45. § "Informatīvais ziņojums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieskaitīšanas kārtības maiņu"" 5. punktā dotā uzdevuma izpildes gaitu"

Latvijas Pašvaldību savienība (LPS) ir izvērtējusi un **nesaskaņo** Finanšu ministrijas sagatavoto informatīvā ziņojuma projektu "Par Ministru kabineta 2014. gada 23. septembra sēdes protokola Nr. 50 45. § "Informatīvais ziņojums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieskaitīšanas kārtības maiņu"" 5. punktā dotā uzdevuma izpildes gaitu" un tam pievienoto Ministru kabineta protokollēmumu, jo ir šādi iebildumi.

1. Ņemot vērā informatīvajā ziņojumā konstatēto: "Bez grozījumu veikšanas likumā "Par pašvaldībām" nav iespējams nodot pašvaldībām VID rīcībā esošos datus par fiziskām personām, kuri pašvaldībām nepieciešami", kā arī lai konceptuāli atrisinātu arī pārējo valsts reģistru datu nodošanas tiesisko pusi to unificējot, lūdzam izteikt Ministru kabineta protokollēmumuma projektu šādā redakcijā:

"1. Pieņemt zināšanai iesniegto informāciju, uzdodot to precizēt atbilstoši Latvijas Pašvaldību savienības iebildumiem.

2. Ņemot vērā sniegto informāciju, izteikt Ministru kabineta 2014. gada 23. septembra sēdes protokollēmuma (prot. Nr. 50 45. §) "Informatīvais ziņojums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieskaitīšanas kārtības maiņu"" 5. punktā doto uzdevumu šādā redakcijā:

"5. Lai nodrošinātu pašvaldības ar Valsts ieņēmumu dienesta un citu institūciju rīcībā esošo informāciju:

5.1. Finanšu ministrijai līdz šā gada 10. aprīlim iesniegt Saeimā priekšlikumus grozījumiem likumā "Par pašvaldībām", paredzot jaunu normu.

1. alternatīva 5.1. punktam – Ministru kabinetam jau tiek piedāvāta konkrēta likuma “Par pašvaldībām” jaunas normas iespējamā redakcija:

“(1) Lai nodrošinātu pilnvērtīgu šajā likumā, Attīstības plānošanas likumā, Teritorijas attīstības plānošanas likumā un citos normatīvajos aktos noteikto funkciju veikšanu un uzdevumu izpildi, kā arī publisko pakalpojumu sniegšanu, pašvaldībām ir tiesības pieprasīt un saņemt no valsts un pašvaldību institūcijām un privātpersonām un pašvaldību informācijas sistēmās apstrādāt fizisko personu personas datus saistībā ar pašvaldību funkciju izpildi un publisko pakalpojumu sniegšanu.

(2) Ministru kabinets nosaka pašvaldību informācijas sistēmām nododamos valsts institūciju rīcībā esošos iekļaujamos datus, to nodošanas apjomu, datu apstrādes noteikumus un kārtību. Ministru kabinets var noteikt datu apstrādes noteikumus pašvaldību informācijas sistēmās.

(3) Pašvaldības ir tiesīgas neinformēt datu subjektu par personas datu apstrādi pašvaldību informācijas sistēmās, ja personas datu apstrāde ir nepieciešama saistībā ar normatīvajos aktos noteikto pašvaldību funkciju un uzdevumu izpildi un publisko pakalpojumu sniegšanu, ja vien datu subjekts to īpaši nepieprasa.”

2. alternatīva 5.1. punktam – Ministru kabineta protokollēmuma projektā tiek uzdots pēc iespējas precīzāks uzdevums minētās normas izstrādē:

“5.1.1. par visu valsts informācijas sistēmās, valsts institūciju informācijas sistēmās, reģistros elektroniski uzglabāto datu (izņemot valsts noslēpumu saturošos un fizisko personu sensitīvos datus) nodošanu pašvaldībām bez maksas Ministru kabineta noteiktā kārtībā, lai nodrošinātu pilnvērtīgāku pašvaldību autonomo (*obligātās (likuma “Par pašvaldībām” 15. pantā noteiktās, citos likumos noteiktās), brīvprātīgās (lik. “Par pašvaldībām” 12. pants)*) funkciju izpildi un politikas plānošanu, realizāciju, novērtēšanu kā arī lai nodrošinātu datu atkalizmantošanu.

5.1.2. par pašvaldību tiesībām saņemt datus savietot gan savstarpēji, gan ar pašvaldības rīcībā esošajiem datiem, kā arī izmantot jaunu datu radīšanā.

5.1.3. par pašvaldību tiesībām no valsts institūcijām, kā arī no citām pašvaldībām saņemt un savās informācijas sistēmās apstrādāt personu personas datus pašvaldību autonomo funkciju izpildes nodrošināšanai, politikas plānošanai, realizācijai, novērtēšanai, vienlaikus nosakot, ka, apstrādājot personu datus, pašvaldībām jānodrošina rezultātā iegūto datu anonimizēšana, ja vien personas dati netiek apstrādāti, lai izmantotu konkrētu lēmumu pieņemšanā vai faktiskajā rīcībā attiecībā pret konkrētajām personām, kas tiek pamatoti ar konkrētiem normatīvajiem aktiem.

5.1.4. par termiņu kādā ir jāizdod šī protokola 5.1.1. punktā minētie Ministru kabineta noteikumi (ne vēlāk kā līdz 2015. gada 1. septembrim)”.

5.2. Finanšu ministrijai līdz 2015. gada 1. septembrim sagatavot un iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā noteikumu projektu par Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošās informācijas, kas nepieciešama pašvaldībām un kuru sniegšanai nav nepieciešami grozījumi likumā “Par pašvaldībām”, sniegšanas apjomu un kārtību pašvaldībām, paredzot datu iegūšanas iespēju no Valsts ieņēmumu dienesta Web servisiem masveidā.

5.3. Valsts ieņēmumu dienestam līdz šī protokola 5.2. punktā minēto Ministru kabineta noteikumu pieņemšanai iespēju robežās papildināt standartizētā veidā līgumus ar pašvaldībām par datu nodošanu un datu izmantošanas mērķiem.

5.4. Valsts ieņēmumu dienestam nosūtīt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai informāciju par pašvaldībām nepieciešamajiem datiem, kas ir Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā un kas ir nepieciešami, lai ievērotu Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteikto, t.sk. par bruto ienākumiem, pašnodarbinātajiem, utt.

5.5. Visām valsts institūcijām, kuru pārziņā ir valsts informācijas sistēmas, valsts institūciju informācijas sistēmas, reģistri ar elektroniski uzglabātiem datiem (izņemot valsts noslēpumu saturošos un fizisko personu sensitīvos datus) nosūtīt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai informāciju par pašvaldībām nepieciešamajiem datiem, kas ir to rīcībā.

5.6. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai pēc šī protokollēmuma 5.1. punktā minēto likuma grozījumu pieņemšanas līdz 2015. gada 1. septembrim iesniegt Ministru kabinetā noteikumu projektu, kurā ietvert visu valsts informācijas sistēmās, valsts institūciju informācijas sistēmās, reģistros elektroniski uzglabāto datu, izņemot valsts noslēpumu saturošo un fizisko personu sensitīvos datu, nodošanas kārtību pašvaldībām. Noteikt, ka primāri risināms jautājums par datu nodošanu, kas nepieciešami sociālo dienestu darbā.

5.7. Labklājības ministrijai sniegt atbalstu Vides un reģionālās attīstības ministrijai datu, kas nepieciešami sociālo dienestu darbā, nodošanas organizēšanā.

5.8. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienību ~~izvērtēt iespēju~~ realizēt centralizētu sadarbības modeli informācijas un komunikāciju tehnoloģijas projektu ietvarā darbam ar pašvaldībām, identificējot vienu vai vairākus potenciālos sadarbības

partnerus, kurš/kuri pārstāv visu pašvaldību intereses informācijas un komunikāciju tehnoloģijas projektu realizācijai, kuram būtu pietiekoša informācijas tehnoloģiju kompetence, kā arī pietiekoša kompetence pašvaldību biznesa procesos, t.sk. nodrošinot praktisku un ērtu valsts rīcībā esošo datu nodošanu pašvaldībām un šo datu atkalizmantošanu. Nepieciešamības gadījumā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai līdz 20165. gada 1. ~~martam~~septembrim iesniegt noteiktā kārtībā Ministru kabinetā atbilstošus grozījumus normatīvajos aktos.”

2. Lūdzam būtiski precizēt informatīvo ziņojumu, tajā pēc būtības ņemot vērā LPS 19.01.2015. vēstuli Nr. 0120150077/A091 “Par Ministru kabineta komitejas 2014. gada 5. decembra sēdes protokola Nr. 41 1. § “Ministru kabineta un Latvijas Pašvaldību savienības 2015. gada vienošanās un domstarpību protokola projektā” 2.4.4. apakšpunktā doto uzdevumu”. Uzsveram, ka uz minēto vēstuli joprojām neesam saņēmuši ne formālu atbildi, ne atbildi pēc būtības!
3. Lūdzam būtiski precizēt informatīvo ziņojumu, tajā pēc būtības ņemot vērā “Par pašvaldībām nepieciešamo informāciju sociālās palīdzības administrēšanai”. Informējam, ka Finanšu ministrijas 04.03.2015. atbildes vēstule Nr. 12-31/1278 nav uzskatāma par atbildi pēc būtības, jo apraksta tikai esošo stāvokli, nesniedzot atbildes uz LPS 02.02.2015. vēstulē Nr. 0120150315/A193 pausto. Īpaši neizprotama ir Finanšu ministrijas nostāja, ka publiski pieejamie dati pašvaldībām nebūtu jānodod elektroniski, lai tos integrēti un automatizēti varētu izmantot pašvaldību programmatūrās, bet Finanšu ministrijas ieskatā esot pamatoti tērēt cilvēkresursus šo datu individuālai un manuālai aplūkošanai dažādās mājaslapās. Tāpat ir neizprotama Finanšu ministrijas vēlme uzzināt, kādiem mērķiem varētu tikt izmantoti publiskie dati, ja tos pašvaldības varētu iegūt nevis manuāli, bet gan elektroniski, informācijas sistēmu līmenī.
4. Lūdzam būtiski precizēt informatīvo ziņojumu, tajā pēc būtības ņemot vērā Labklājības ministrijas 09.03.2015. vēstuli Nr. 35-1-04/552 “Par pašvaldībām nepieciešamo informāciju no valsts informācijas sistēmām”, adresēta LPS, Finanšu ministrijai, Tieslietu ministrijai, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. Tāpat lūdzam atspoguļot Labklājības ministrijas lūgtos risinājumus attiecībā uz Valsts ieņēmumu dienesta datu nodošanu.
5. Lūdzam būtiski precizēt informatīvo ziņojumu attiecībā uz esošo situāciju Valsts ieņēmumu dienesta datu nodošanā pašvaldībām, norādot precīzi, ka Valsts reģionālās attīstības aģentūras e-pakalpojums, ar kuru ir iespējams iegūt personu apliekamos un neapliekamos ienākumus, ir izveidots atbilstoši Ministru kabineta uzdevumam saistībā ar paplašinātajām pašvaldību tiesībām attiecībā uz nekustamā īpašuma nodokļu politikas izveidi un vienlaikus papildus uzlikto pienākumu pirms politikas izmaiņām, ņemt vērā virkni obligātu,

kā arī brīvprātīgu kritēriju, kuru ievērošana vairākos gadījumos prasīs arī Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošo datu analīzi par visiem attiecīgās pašvaldības teritorijā esošiem nekustamā īpašuma īpašniekiem, kā arī visiem attiecīgās pašvaldības teritorijā deklarētajiem iedzīvotājiem. Lūdzam precīzi norādīt, ka izveidoto servisu var izmantot arī sociālo dienestu darbā, tomēr tā kā tas netika veidots priekš sociālajiem dienestiem, tas sniedz tikai daļu no tās informācijas, kas sociālajā jomā ir nepieciešama. Tāpat lūdzam precīzi norādīt, ka arī pārējie šobrīd eksistējošie datu ieguves servisi no Valsts ieņēmumu dienesta pēc būtības nav veidoti sociālo dienestu vajadzībām, bet ir izmantojami. Lai arī nesniedz visu informāciju, kas sociālajā jomā ir nepieciešama no Valsts ieņēmumu dienesta.

6. Lūdzam būtiski precizēt informatīvo ziņojumu attiecībā uz kļūdainiem Finanšu ministrijas apgalvojumiem, ka it kā LPS vēlas, lai pašvaldības apstrādātu "liela apjoma datus, neizvērtējot datu apstrādes samērīgumu un nepieciešamību". Atgādinām, ka jau šobrīd Valsts ieņēmumu dienesta noslēgtie līgumi ar pašvaldībām "Par informācijas sniegšanu tiešsaistes režīmā izmantojot Valsts reģionālās attīstības aģentūras E-pakalpojumu infrastruktūru" paredz tiesības saņemt liela apjoma datus nekustamā īpašuma nodokļa politikas iespējamai izvērtēšanai. Nav saprotams, kāpēc pārējās pašvaldību autonomo funkciju jomās pašvaldībām nevajadzētu izvērtēt iespējamību analizēt pēc iespējas precīzākus datus, tādejādi nodrošinot, ka pašvaldības īstenotā politika arī sasniedz izvirzītos mērķus. Piemēram, jebkurai pašvaldībai, lai korekti izstrādātu sociālās jomas attīstības stratēģiskos virzienus, ir jāiegūst visi VID rīcībā esošie dati, kas raksturo pašvaldības iedzīvotājus, turklāt nākotnē tie būtu jāanalizē arī teritoriāli, savietojot tos ar kadastra informācijas sistēmas datiem. Tie apstrādāti un savietoti ar citu informācijas sistēmu datiem ir nepieciešami, arī izstrādājot un pamatojot gan attīstības stratēģijas, gan koncepcijas, tāpat gan pašvaldības, gan vairākas valsts institūcijas ir vērsušas uzmanību uz nepieciešamību pēc iespējas precīzāk identificēt faktisko situāciju. Arī pašvaldības jau gadiem ilgi ir norādījušas, ka tām trūkst daudzu objektīvu datu, jo tie tiek uzkrāti valsts informācijas sistēmās, tai skaitā VID datu bāzē, bet tie ir vitāli nepieciešami faktiskās situācijas objektīvam novērtējumam. Atgādinām, ka mērķis ir lēmumu pieņemšana balstoties uz faktiem, nevis pieņēmumiem. Kā arī atgādinām, ka datus ir nepieciešams izmantot ne tikai administratīvo lēmumu līmenī, bet arī pārvaldes lēmumu līmenī, plānošanas līmenī, kā arī vietējo pašvaldības likumdošanas (saistošo noteikumu) līmenī.
7. Lūdzam būtiski precizēt informatīvo ziņojumu, uzsverot, ka likuma "Par pašvaldībām"^{43.1} pants pieprasa - izstrādājot saistošo noteikumu projektu, tam pievieno paskaidrojuma rakstu, kurā sniegts īss projekta satura izklāsts, projekta nepieciešamības pamatojums, informācija par plānoto projekta ietekmi uz pašvaldības budžetu, uzņēmējdarbības vidi

pašvaldības teritorijā, administratīvajām procedūrām un konsultācijām ar privātpersonām. Savukārt likuma "Par pašvaldību budžetiem" 17. panta pirmā daļa pieprasa - Republikas pilsētas un novada budžeta projektam pievienojams paskaidrojuma raksts, kas ietver domes priekšsēdētāja ziņojumu, kurā sniegta informācija par attiecīgās republikas pilsētas vai novada ekonomisko un sociālo situāciju, pašvaldības uzdevumiem saimnieciskajam gadam, kuram plāno pašvaldības budžetu, un tam sekojošiem diviem saimnieciskajiem gadiem. Abu likuma normu patiesai ievērošanai un pēc iespējas precīzāku aprēķinu un novērtējumu veikšanai ir nepieciešami praktiski visi Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošie dati.

8. Lūdzam precizēt informatīvo ziņojumu attiecībā uz Vides aizsardzības un reģionālās ministrijas piedāvājumu, paredzot, ka sadarbības partneri informācijas un komunikāciju tehnoloģiju jomā, iespējams, var būt arī vairāki, vienlaikus ievērojot, ka konkrētais partneris konkrētā jomā pārstāv visas pašvaldības, jo, piemēram, Rīgas pilsētas teritorijā praktiski nav lauksaimniecībā izmantojamo zemju, līdz ar to var izrādīties apgrūtināti izstrādāt risinājumus, kas nepieciešami lauku zemju pirkšanas atļauju izskatīšanas automatizācijā.

Pielikumā:

1. LPS 19.01.2015. vēstule Nr.0120150077/A091 "Par Ministru kabineta komitejas 2014. gada 5. decembra sēdes protokola Nr. 41 1.§ "Ministru kabineta un Latvijas Pašvaldību savienības 2015. gada vienošanās un domstarpību protokola projektā" 2.4.4. apakšpunktā doto uzdevumu" un tās pielikums uz 20 lpp.
2. LPS 02.02.2015. vēstule Nr.0120150315/A193 "Par pašvaldībām nepieciešamo informāciju sociālās palīdzības administrēšanai".
3. Labklājības ministrijas 09.03.2015.vēstule Nr.35-1-04/552 "Par pašvaldībām nepieciešamo informāciju no valsts informācijas sistēmām".
4. Finanšu ministrijas 04.03.2015. vēstule Nr.12-31/1278 "Par datu nodošanu pašvaldībām".

Priekšsēža p. i.

Olga Kokāne

30.03.2015. 19:19

1809

Sanita Šķiltere, Padomniece finanšu un ekonomikas jautājumos
67326633, 26313528, sanita.skiltere@lps.lv

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.